

שבת קודש' - סוף או התחלה??

יג: ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי

אות הוא ביני וביניכם לדתיכם לדעת כי אני ד' מקדשכם:

יז: ביני וביני בני ישראל אות הוא לעולם כי ששת ימים עשה ד'

את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:

ובגמרא בשבת (י:) לדעת כי אני ה' מקדשכם א"ל הקב"ה למשה
מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה
לישראל לך והודיעם...

הגמרא לומדת מהפסוק הזה כי הנותן מתנה לחברו צריך
להודיעו...

ויש להבין, מדוע היה נצרך לקב"ה להפוך את השבת למתנה
טובה, ואני מבקש ליתנה לישראל, מדוע שונה היא מכל שאר
המצוות והחוקים שאינם מתנות טובות, אלא צוויי הקב"ה
לקיימם, מה יש בשבת שהיא נמסרה לישראל כמתנה ולא כמצווה
או חוק שאנו מצווים לשמור?

בבית הכנסת בפטרבורג התקבצו להם ביום הכיפורים עשירי
העיר גבירים משכמם ומעלה לתפילת נעילה... כנהוג עמד הגבאי
למכור את העליות בנעילה וכמובן את הפתיחת ההיכל, שהיה
כיבוד מאד חשוב, לפתיחת הארון היה מחיר התחלתי מאד גבוה
בגלל כל העשירים שהתקבצו להם, והמחיר הראשוני עלה וטיפס
לגבהים עצומים, הגביר איזנהוהר העשיר האגדי הציע 10.000
אלף רובל, ואז הגביר גרינברגר מאלו שמגיעים רק לתפילת נעילה
ביום כיפור, העלה את המחיר ל- 15.000 אלף רובל, זה היה סכום
עצום גם ביחס לבית כנסת הזה, וכמובן שהגביר גרינברגר זכה
ב'פתיחה'

כשהודיעו לו שהוא זכה, פנה הוא ליושב לצידו... סליחה ידידי,
מה זה פתיחה? מה אני אמור לעשות??

שכנו הנדהם פער פיו בתדהמה... מה זאת אומרת, הרי השקעת
סכום עתק על הפתיחה, מה אתה כעת שואל מה זה??? ממתי אדם
נותן כזה סכום אגדי לדבר שהוא אינו יודע מהו??

נענה הגביר - אכן אני לא יודע מה זה... אבל דבר אחד ברור לי,
שאם הגביר איזנהוהר, הסכים להשיב על הדבר הזה 10.000 אלף
רובל, סימן שיש כאן השקעה שווה, הוא 'מייבין' גדול בעסקים...
הוא יודע לזהות סחורה טובה... נו.. כעת תגיד לי בבקשה מה זה
פתיחה....

הנמשל ברור, הקב"ה - לא רצה לתת לנו את השבת כעוד מצווה
ועוד חוק, אלא מכניס אותנו לתוך בית גנזיו, ואומר יש לי כאן
מתנה טובה... אני מעיד על זה שהיא מתנה טובה.. ומצווה על

משה לך והודיעם... על תיתן לבני ישראל את השבת סתם כך כעוד
מצווה, זאת מתנה שאני נותן להם.. אני לא רוצה שהיחס לשב"ק יהיה
כעוד מצווה, אני רוצה שיעריכו את השבת.. ואת המשמעות שלה...

ומדוע המתנה הזו ניתנה רק לישראל ולא לגויים?? כי לישראל עמך
נתתו באהבה.. המתנה הזו מגיעה עם אהבה עצומה... זה שייך רק
לכלל ישראל, לא לגויים... וכמו שאומרים במנחה בשבת 'מנוחת
אהבה ונדבה מנוחת אמת ואמונה'...

ובנקודה הזו כדאי להוסיף, בלשוננו ישנו ביטוי ליום שישי ושבת סוף
שבוע.. ובקיצור סופ"ש... והמחשבה שהשתרשה אצלנו כי השבת הרי
היא מנוחה מהשבוע החולף... כמו שאומרים באה שבת באה מנוחה...
בשבת נחים מכל העבודה שהייתה במשך השבוע, אך בשים לב,
בפזמון לכה דודי - אומרים אנו בקבלת שבת: "לקראת שבת לכו ונלכה
כי היא מקור הברכה!" והמשמעות שהשבת היא הברכה לשבוע
שיבוא - הוי אומר השבת היא לא סוף שבוע, אלא להפך היא תחילת
השבוע וכמאמר הזוהר הקדוש "כל שתין יומין, מיניה מתברכין" - כל
הששה ימים ממנה מתברכים, ובמשל המשילו לצרכנייה שבה
ממלאים ומסדרים את המדפים בלילה, לצורך הקונים ביום, כך גם יום
השבת, הרי היא סידור המדפים לקראת השבוע שיבוא...

אז ודאי שבשבת אנחנו נחים וכמו שכתוב 'שבת וינפש' כתוב רש"י -
וינפש. כתרגומו ונח, וכל לשון נופש הוא לשון נפש, שמישיב נפשו
ונשימתו בהרגיעו מטורח המלאכה - אם כן הרי לשבת יש שני מטרות
האחת היא המנוחה מטורח המלאכה - להשיב נפש... ומאידך גיסא -
הרי המנוחה הזו היא מילוי הכוחות.. היא מילוי הברכה... לקראת
השבוע הבא...

ועוד נקודה - בדרך כלל מתנה, הרי היא איזה כלי או חפץ שהמקבל
יוכל להשתמש בו להנות ממנו.. וכאן המתנה היא בעצם לא כלי ולא
חפץ, היא מנוחה.. היא לתת עצירה מהעבודה.. לחדול ממלאכה.. זו
בהחלט מתנה טובה היא שונה ממתנה רגילה... אני נח אני נופש...
ואני מתמלא בכוחות מחודשים לשבוע הקרוב..

העצירה... הפסק זמן הזה... הוא משהו שהיהדות הביאה לעולם...
והאומות לקחו את הרעיון הזה, המוסרי, המאד סוציאלי הזה.. כן..
אנחנו לא עבדים, חייבים יום מנוחה... אגב זה ברור שהם מודים שד'
ברא את העולם בששה ימים והם לקחו את הרעיון של המנוחה
מהיהדות. (אכן, גם בדתות האחרות אין מושג של שביתה ממלאכה,
אלא רק רעיון רוחני של הגעה לבית תיפלתם.)

ואם נשאל - אם כן, מדוע גם הם לא עשו את יום המנוחה בשבת,
שיהיה כבר משהו אוניברסלי, כולם נחים בשבת?? מדוע הם עושים
זאת בשישי או בראשון?? זהו כנראה קיום הכתוב 'ולא נתתו ד'
אלוקינו לגויי הארצות ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים כי לישראל
עמך נתתו באהבה...

